

INSPIRATIE & ONTMOETING

PROGRAMMA najaar 2022

De werkgroep INSPIRATIE & ONTMOETING van de Raad van Kerken Culemborg biedt u een boeiend en zeer afwisselend programma aan voor het najaar van 2022. Met het oog op het aantal beschikbare plaatsen is het belangrijk dat u zich op tijd aanmeldt voor de activiteit(en) van uw keuze. Dat stelt ons ook in de gelegenheid u persoonlijk op de hoogte te houden van eventuele wijzigingen in het programma.

Een woord dat ruimte scheidt

Een middagje Oosterhuis

De psalmen en liederen van Huub Oosterhuis zijn zeer geliefd in onze kerken. In deze workshop bespreken we een aantal bekende en minder bekende teksten van hem, die niet altijd even toegankelijk zijn. Voorafgaand aan elke bespreking luisteren we naar een opname van het lied. Meezingen mag natuurlijk! Er is een voorraad liedboeken in de kerk aanwezig. Als u zelf over het *Liedboek* van 2013 beschikt, wilt u dat dan meenemen? Dan hebben we in elk geval genoeg exemplaren.

Deze workshop wordt geleid door **René van Loenen**, die o.a. ook gedichten en liedteksten bespreekt voor het *Liedboekcompendium*, een digitaal naslagwerk bij het *Liedboek* van 2013.

Datum: **maandagmiddag 3 oktober**

Plaats en tijd: Open Hof, **14.00 uur**

Kosten: € 4,=

Aanmelden bij: Betty Visser, betty.visser@kpnplanet.nl (tel.513539) of Trudy den Hartog, tdenhartog.vandendingen@gmail.com (tel.513357)

St.-Barbara, stadsheilige van Culemborg

4 december is de feestdag van Sint-Barbara, in de Oosters-Orthodoxe Kerk bekend als de Grote Martelares Barbara. Ze was een vroeg-christelijke heilige en martelaar uit de derde eeuw. Wegens twijfel over de historiciteit van haar legende, werd ze in 1969 evenwel verwijderd uit de liturgische kalender van de Romeinse rite in de Rooms-Katholieke Kerk. Jammer, maar in de voormalige mijnwerkersdorpen van de Belgische Kempen wordt ze nog steeds vereerd. Ze blijft een populaire heilige in de moderne tijd. Wellicht is ze het best bekend als de patroonheilige van artilleristen, militaire ingenieurs, **mijnwerkers** en anderen die met explosieven werken. Dit vanwege de associatie met oude legendes waarin bliksem een grote rol speelde. Kortom, Sint Barbara was een erg geliefde heilige bij de mensen die diep in de grond hun dagelijkse kost voor zichzelf en hun familie gingen verdienen.

Barbara was de dochter van de rijke heidense Dioscorus en werd zorgvuldig bewaakt door haar vader. Die hield haar opgesloten in een toren om haar te behoeden voor de buitenwereld. Toen ze haar vader meedeelde dat ze zich bekeerd had tot het nieuwe geloof, ontstak die in grote woede. Uiteindelijk werd ze veroordeeld tot de dood door onthoofding. Haar vader zelf voerde de doodstraf uit. Als straf voor deze lugubere daad werd hij op weg naar huis op zijn beurt getroffen door de bliksem en zijn lichaam werd verteerd door vlammen. Barbara werd begraven door een christen, Valentinus, en haar graf werd een plek van wonderen.

Dr. Mathilde van Dijk haar licht schijnen over deze populaire heilige. Zij is universitair docent geschiedenis van het christendom en genderstudies aan de Rijksuniversiteit Groningen en gespecialiseerd in de geschiedenis van laatmiddeleeuwse hervormingsbewegingen en in de verwerking van het (middeleeuwse) religieuze verleden in hedendaagse (populaire) cultuur, met speciale aandacht voor genderstudies. Zij houdt zich vooral met immaterieel erfgoed bezig: hoe christelijke ideeën en concepten steeds opnieuw werden en worden toegeëigend.

Datum: **woensdagmiddag 12 oktober**

Plaats en tijd: oud-katholieke kerk, Varkensmarkt, 14.00 uur

Kosten: € 4,=

Aanmelden via StadskloosterCulemborg@gmail.com of Trudy den Hartog, tdenhartog.vandendingen@gmail.com (tel.513357)

Het Chinese Lampionnenfeest.

Deze avond neemt **Karin Drenth** u mee in de sfeer die het jaargetij oproept. Een milde, melancholieke stemming wellicht: de zomerse uitbundigheid heeft afgedaan en wij zijn beland in de jaarthelft vol van feesten die ons naar midwinter toe begeleiden. Het jaargetij van herinneringsmomenten aan de overledenen, oogstfeesten, en feesten om met familie en vrienden samen te zijn. Ook is de herfst van oudsher het seizoen waarover de aartsengel Michael regeert, die ons maant om getooid met hernieuwde moed de donkere dagen tegemoet te treden.

Lian Pu is een veelbelovend jong dichter, die op de drempel van zijn volwassen leven gehoor geeft aan de influistering van zijn innerlijke stem, die hem naar zijn geheel eigen bestemming leidt. Het is aan iedere luisteraar om te beoordelen of deze tocht zich in de werkelijkheid van het verhaal heeft afgespeeld of dat zij zich misschien in een flits van inzicht in zijn eigen brein heeft genesteld.

Laten wij ons in feestelijke herfstmomenten met elkaar over kunnen geven aan de fantasie!

Karin Drenth is professioneel verhalenvertelster en deed al eerder vertellingen in het toerustingsprogramma van de Raad van Kerken.

Datum: **zondagmiddag 23 oktober**

Plaats en tijd: oud-katholieke kerk, Varkensmarkt, 14.30 uur

Kosten: € 4,=

Aanmelden via StadskloosterCulemborg@gmail.com of René van Loenen, r.r.vanloenen@kpnplanet.nl (tel.515159)

Zin in film

Bettie ten Cate en **Jan den Hertog** kozen ook voor dit najaar weer een film voor ons uit. Zoals gebruikelijk gaan ze na afloop met ons in gesprek over wat we gezien hebben. Dit keer is de keus gevallen op de film *HAPPY END* van Michael Haneke. Regisseur Haneke stelt in zijn films altijd sociale kwesties aan de orde; zo ook in *Happy End*, een film die speelt in een rijke Franse familie met een groot bouwbedrijf. Die rijkdom maakt alles behalve gelukkig; een mislukte poging tot zelfdoding, vreemdgaan en beginnende dementie bij de opa van het gezin maken onderhuidse spanningen zichtbaar en voelbaar. Dat alles tegen de achtergrond van de vele vluchtelingen die zich in de buurt van Calais verzameld hebben. Ook in deze film speelt een kind, Eve Laurent, dochter van de gescheiden moeder die in het ziekenhuis is beland, een belangrijke rol. Haneke is van oordeel dat we in Europa, of we nu rijk zijn of arm, ons kleinburgerlijk gedragen. In de woorden van Haneke: egocentrisch, autistisch en de rest van de wereld negerend. Dat betekent overigens niet dat de karakters in deze film alleen maar als onsympathiek worden neergezet. Haneke wil met zijn films vooral vragen oproepen en vermijdt het geven van antwoorden. Daarmee word je als kijker serieus genomen. *Happy End*, voor wie?

Datum: **dinsdagavond 8 november**

Plaats en tijd: Open Hof, **19.30 uur**

Kosten: € 4,=

Aanmelden bij Betty Visser, betty.visser@kpnplanet.nl (tel.513539) of René van Loenen, r.r.vanloenen@kpnplanet.nl (tel.515159)

Michel Foucault

Michel Foucault was geïnteresseerd in mensen die van de norm afwijken. Hij heeft in zijn werken voortdurend aandacht voor wat afwijkt van het normale. In *De geschiedenis van de waanzin* (verschenen in 1961), beschrijft hij hoe de waanzin door de eeuwen heen steeds anders geïnterpreteerd en de waanzinnige anders behandeld werd. De rode draad door zijn werk is dat de geschiedenis van de waanzin ook een geschiedenis van macht en uitsluiting is. In 1966 verschijnt het

werk *De woorden en de dingen* (*Les mots et les choses*). Hierin stelde Foucault onder meer dat het mensbeeld van het humanisme en het existentialisme van Sartre niet langer houdbaar is. Dat is het beeld van de eigenmachtige mens als een autonoom of vrij wezen, dat in staat is om bewuste keuzes te maken om zo zijn eigen leven en de wereld vorm te geven en daar ook de volle verantwoordelijkheid voor draagt. De mens staat centraal als heer en meester van alle dingen. Foucault zal echter benadrukken, dat de mens, al dan niet bewust, ingevoegd en gevormd wordt in al bestaande (deels anonieme) structuren van een bepaalde tijd(sgeest), die bepalen wat al dan niet toegestaan is qua denken, spreken en gedrag. In 1975 publiceerde Foucault *Surveiller et punir* (*Discipline, Toezicht en Straf*). Hierin stelde hij dat de mens op allerlei terreinen (onderwijs, school, leger, kerk, etc) in de samenleving onderworpen is aan een netwerk van machtsstrategieën. Die macht uit zich in de vorm van disciplineren van mensen met als doel normalisering. De vraag die nu aan Foucault gesteld zou kunnen worden, is of de mens zich voldoende kan ontworsten aan de bestaande disciplineren en normalisering, en of er nog voldoende ruimte en vrijheid is voor de mens om zich te ontplooien en om zijn leven, eventueel anders, vorm te geven. Foucault zocht steeds naar middelen om weerstand te bieden tegen waarheids- en machtspraktijken die de mens in een keurslijf plaatsen en hem onderwerpen. Tot verrassing van velen bood Foucault in de laatste jaren van zijn leven een perspectief hoe dat zou kunnen. Hij raakte geboeid door het idee van persoonlijke vrijheidspraktijken door terug te grijpen op het denken van de klassieke oudheid, met name van de Griekse en Romeinse filosofen. Deze lezing met powerpoint wordt gegeven door **drs. Harry Duivenvoorde**. Hij studeerde wijsgerige andragologie aan de Vrije Universiteit Amsterdam en Levensbeschouwing, Kunst en Cultuur aan de Hogeschool Holland in Amsterdam. Hij was werkzaam als docent agogie en ethiek aan een verpleegkundige beroepsopleiding in Delft.

Datum: **woensdagmiddag 30 november**

Plaats en tijd: oud-katholieke kerk, Varkensmarkt, **14.00 uur**

Kosten: € 4,=

Aanmelden via StadskloosterCulemborg@gmail.com of René van Loenen, r.r.vanloenen@kpnplanet.nl (tel.515159)